

AKTIVNO UČENJE OTROK

Če se vprašamo, **kaj pomeni aktivno učenje otrok**, je najbolj enostaven odgovor seveda učenje, kjer je otrok aktiven. Ampak takoj zatem se lahko seveda vprašamo, kakšno je potem »navadno« učenje in zakaj naj bi bilo aktivno učenje boljše. Kaj je aktivno učenje otrok, kaj pomeni za otroke in kako ga lahko razvijamo, si bomo pogledali v nadaljevanju.

Aktivno učenje lahko razumemo kot podlago za **poln razvoj človekovih sposobnosti** in kot nujen pogoj za kognitivno preobrazbo in razvoj. Najučinkovitejše je tam, kjer so otroku zagotovljene **učne priložnosti primerne njegovi razvojni stopnji**. Gre za usmerjeno in **neposredno doživljanje** objektov, ljudi, zamisli in dogodkov. Otroci se učijo pojmov, tvorijo zamisli in ustvarjajo svoje lastne simbole ali abstrakcije preko dejavnosti, ki jo sami spodbudijo – **gibanja, poslušanja, iskanja, občutenja, razpolaganja in rokovanja**.

Vsaka taka dejavnost, ki se odvija v socialnem okviru, v katerem **pozoren in občutljiv odrasli sodeluje in opazuje**, omogoča otroku, da se vključuje v zanj zanimive izkušnje, ki bodo vodile v otrokovo razmišljanje in razumevanje sveta.

Aktivno učenje lahko razdelimo na **štiri temeljne prvine**:

- neposredno delovanje na predmete
 - razmišljanje o delovanju
- notranja motivacija, domiselnost in posplošitev
 - reševanje problemov

Aktivno učenje lahko tako opišemo tudi kot učenje, pri katerem otrok deluje na predmete ter stopa v interakcije z ljudmi, zamislili in dogodki. Vse to mu omogoča, da konstruira novo znanje. **Nihče drug ne more doživljati izkušenj namesto otroka** ali konstruirati znanja namesto njega. Otroci morajo to storiti sami. So aktivni akterji, ki oblikujejo svoje lastno znanje o svetu, ko preizkušajo svoje zamisli in interakcije, se igrajo z različnimi materiali in tako ustvarjajo osebno smiselne izkušnje, rezultate in s svojimi besedami pripovedujejo o izkušnjah.

Da lahko čim bolj spodbujamo aktivno učenje otrok, zagotavljamo naslednje **sestavine**:

- **material**: različni materiali, ki jih otroci lahko uporabljajo na različne, izvirne načine
- **razpolaganje in rokovanje z materialom**: odrasli spodbujajo otroke, naj se neovirano ukvarjajo s predmeti
- **otrokova izbira dejavnosti**: otrokova notranja motivacija, sam se odloči, kaj bo počel, kaj ga zanima in pritegne
- **otrov govora**: otrok opisuje, kaj počne
- **podpora odraslega**: odrasli prepoznajo in spodbujajo otrokove namene, razmišljanja, reševanje problemov in ustvarjalnost

Pri aktivnem učenju je torej v ospredju otrokova neposredna izkušnja z materialom, predmeti, situacijami in izkušnjami. A tudi **odrasli** ne smemo pozabiti na **našo aktivno vlogo**.

Otrokovo aktivno učenje lahko podpremo z:

- organizacijo **okolja in rutine** za aktivno učenje
- vzpostavljanjem ozračja za **pozitivne socialne interakcije**
- **spodbujanjem** otrokovih namenskih dejanj, reševanja problemov in verbalnega razmišljanja
- **opazovanjem in interpretiranjem** otrokovih dejanj
- **načrtovanjem** izkušenj, ki gradijo na otrokovih dejanjih in interesih

Prispevek pripravila: Daniela Zupan

Povzeto po: Hohmann, M. in Weikart, D. P. (2005). *Vzgoja in učenje predšolskih otrok: primeri aktivnega učenja za predšolske otroke iz prakse*. Ljubljana: DZS.